Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium vndecimum

urn:nbn:de:bsz:31-117415

Visual Library

Dubium Undecimum.
Quid sit Proprium 4tum Prædicabile?

Quatuor refert Porphyrius Proprii acceptio- Acceptio Proprii quadruplex.
nes. 1o quod convenit soli, sed non omni; ut 1.
habere artem medicinæ, convenit soli homini, sed
non omni. 2o accipitur quod convenit omni, sed non soli, ut 2.
esse bipedem, convenit omni homini, sed non soli, convenit et gallo.
3o modo accipitur pro illo quod convenit omni et soli, sed non 3.
semper, ut habere canos, vel canescere. convenit
omni et soli homini, sed non semper; hoc enim plerumque in se-
nectute contingit. 4o modo accipitur proprium pro illo 4.
quod convenit omni, et soli, et semper; ut risibile respectu
hominis, convenit enim omni soli, et omni, et semper.

Pro intelligentia naturæ Proprii quarti Prædica- Accidentia Proprii distinctio.
bilis, notandum est in omni ente, præter prædicata essentialia, reperiri
singularum accidentalia; et hæc iterum sunt in
duplici differentia. Quædam enim fluunt ex 1 Essentia.
ipsis prædicatis essentialibus, et ratione prædicatorum essentialium conveni-
unt rei, et aliis illis quibus talia prædicata conveniunt

sic

sive se totum risibile respectu hominis. Et talia acciden-
tia complent naturam, spectantque ad eius integri-
tatem quod si per intellectum a rebus segregentur non manent in-
tegra earum essentia, sed quasi laesa. Et ipsa praedicta
constituunt hoc quartum Praedicabile. Vocantur
talia praedicta accidentalia vel accidentia,
non stricte, sed late loquendo de acciden-
ti pro eo scilicet: illo quod non praeter essentiam rei; ex quo et
obiter colligitur rectus ordo quem servavit Por-
phyrius inter Praedicabilia, postquam enim egerat
de praedictis essentialibus quae ipsam rei essentiam ingrediuntur
et declarant, mox incepit agere de illo quod
a talibus praedictis essentialibus profluere solet. Alia ve-

Extrinseca 2. ro sunt accidentia omnino extrinseca rerum
essentiis quae ab earum essentia non dimanant, nec
ipsis conveniunt ratione praedictorum essentialium, sed
omnino extrinsece conveniunt, ut albedo v.g. parie-
tis, non est de eius integritate, nec complet
perfectionem illi debitam essentialiter. Et talia acci-
dentia extrinseca bene possunt segregari per
intellectum a re cui conveniunt absque ulla essentiae
laesione; non enim tollitur aliquid ad perfectionem
illi necessarium. Idem dicimus de albedine
cygni et nigredine corvi, quae non spectant
tamen ad essentiam praedictorum, vel rationem ~~insinuatam~~. quia
non profluunt ab essentiis eorum praedictis, sed tamen ab

aliquibus

aliisque conditionibus materialibus et individualibus.
Unde ablata per intellectum albedine a cygno non
laedis eius essentiam, nihil namque ~~aufertur~~, quod
aut sit essentiale, aut ab eius essentia dimanans.
Si vero tollas ab homine ~~volitivum~~, intellectivum, volitivum,
iam laesam et truncatam videbis hominis essentiam.
Et in hoc differt proprium 4 praedicabile ab accidente
quod est 5tum praedicabile.

Notandum 2do. ad cognoscendum ea quae ab essentia
manare dicuntur, quae ad hoc quartum praedicabile spec-
tant. alia enim praedicata dicuntur manare ab essentia rei,
non virtute alicuius agentis extrinseci, sed
per simplicem emanationem. Et talia proprie
ab essentia manare dicuntur, sicut quod fluit ab huma-
nitate esse volitivum, intellectivum, risibile &c.
gravitas et a lapide et motus deorsum
Et sumuntur talia praedicata non actualiter, hoc enim
modo non sunt propria, sed potius accidentia
quaedam, ut ipse actus ridendi non est proprietas
hominis, quia talis non ~~ipsa~~ competit homini, immo
ab homine absque ulla essentiae laesione separari potest.
Sed sumuntur aptitudinaliter, hoc est pro aptitu-
dine quadam fluente ab essentia ad hunc
vel illum actum exercendum. ubi notandum, quod inter
propria praedicata, quae ab essentia dimanant, aliqua

reperiuntur

requirant quod se non possit in actum explicare
nisi certo tempore a natura constituto in certis circumstan-
tiis: tamen esse risibilem, et proprietas autem
haec in catulo non explicat se in actum
nisi post 9. diem, quod tamen non tollit quin esse
visivum sit catuli proprietas siquidem ab ejus
essentia dimanat.
Alia ~~dicuntur a quibusdam~~ dimanare, et sunt magis
propria, quam accidentia, licet a propriis
~~essentiis~~ non dimanent, habent tamen cum ipsis ali-
quam conatem connexionem, ut v.g. esse ulica-
tum, respectu corporis, esse informatum
resp: materiae, quin et aliqua desumunta quae proprie
non sunt in hoc q. ~~praedicabilibus~~ ad suam com-
plexionem renovantur tamen ad hoc. Et huiusmo-
di sunt par vel impar resp: numeri
ratum vel irratum resp: actus. Quae licent ab essentia
non dimanant, dicuntur tamen dimanare tanquam
quia habent conatem connexionem cum ea.
unde et non spectabunt proprie ad hoc praedicabile, sed tantum quae ab essentia
modo supra explicato dimanant.

Circa 4 acceptiones proprii a Porphyrio relati-
ones quaestio quaenam ex illis recensitis consti-
tuat hoc quintum praedicabile. Pro huius resolutione sit

Conclusio Prima.

Omne

Omne id q fluit ab eſſentia ſubiecti eſt 4tum Praedicabile et hec tum eſt Proprium quarto modo acceptum.

Ptr haec tenete ex dictis ſupra q̃ diſtram ſeu diſtinctionem inter Propriũ et Accidens ... itaq omne proprium 4to modo eſt 4tum Praedicabile; et omne 4tum praedicabile eſt proprium 4to modo, quandocunq. ergo aliq. ... quenit ... tanqm qd dimanans ab eius eſſentia aut non ... ſpectat ad 4. praedicabile.

Conclusio Secunda

Proprium ut eſt 4tum Praedicabile hac modo ... definitur. Proprium eſt unite reſpiciens plura tanqm quid ab eorum eſſentia dimanans. Deſcriptione vero hac modo. Proprium eſt praedicabile de multis tanqm qd ab eorum eſſentia dimanans. — Definitio Proprii 4ti praedicabilis.

Per has defes recte declarat nãa ppriĩ. Imo primis p li unite reſpiciens plura quenit cum genere ſpe et eſſentia et accidenti. Per reliquas partas differt a tribus prioribus praedicabilibus, q ... vel tanqm pars eſſentiae, vel tota eſſentia. Differt et p eandem ab accidenti q non ... ut qd confluens ab eſſentia, ſed ut plane qd extrinſecus ſeu ab extrinſeco queniens.

Concl.

Conclusio Tertia

Proprium non habet rationem unitis aut praedicabilis resp: speciei à quo fluit, sed resp: individuorum si est proprium specificum; aut resp: specierum si est genericum. Haec Conclusio supponit ut certum, dari tam propria generica quam specifica ita ut non solae species infimae habeant proprietates fluentes à sua essentia sed et genera aut species subalternae. probatur hoc. Esse visibilem est proprium quarto praedicabile, quia fluit ab essentia animalis, habetque veram connexionem cum illa, sed hoc non competit speciei infimae sed pluribus speciebus: imo et generi immediate, licet respectu illius non habeat rationem unitis, ergo genus habet et suas proprietates. ergo dantur propria generica. Et haec propria vocat D. Thomas opusculo 48. cap: 6. illa, quae in ad aequate ab essentia dimanant. Praesens a. Conclusio probatur ex dictis de differentia supra. an scilicet differentia habeat rationem unitis respectu speciei quam constituit; an vero resp: individuorum. Rationes quas adduximus ibi videri licent.

Conclusio Quarta

Duae definitiones Proprii ab Aristotele et Porphyrio traditae verae sunt. sunt a. istae.
Proprium est quod non indicat quod est esse rei, soli a. inest, et conversim praedicatur. 2a definitio est.
Proprium est quod convenit omni soli et semper et conversim praedicatur.

1o Defio explicat natam Proprii ut e qtum pttm
non vero ut e qtum pdicabile seu univle.
2a vero id explicat. Quare dfio qti pdicabilis
haec comiter circumferri solet. Rao primi e
q 2a prima dfio nullam raem universalitatis
insinuat, neqe ullam et pdicabilitatis mentio-
nem facit. Secunda vero id ipsum pstat.
Sed quaeris qua rae 2a dfio explicet natam pti
univlis, cum dicat, q convenit soli, solitudo a. repug-
nat universalitati;
R. Hanc dfiem ita esse explicandam. Proprii,
mis qto dr, pprm e q convenit oi, li oes non
distribuunt spem immediate a qua pprium
dimanat cum sit haec incapax distributi-
onis u. tm e et indivisibilis. Sed li oes distri-
buit individua contenta sub illa spe, ut sensus sit oi indi-
viduo spei. li soli, significat solum individuum
tali spei, habere talem pprietatem, excludendo
oia alia individua alterius spei; et cum haec
individua multiplicentur, reqe illum vere
habebit raem univlis et qti pdicabilis.
Obiicies 1o. Esse risibile e pprium hois
et pot de illo pdicari qti pdicabilis; et tm non e
pprium qto modo. ergo non e qtum pdicabile
e pprium qto modo. Similiter habere duos pe-
des, canescere, esse medicum, sumendo q potia non
q actu, pot de hoie pdicari qti pdicabilis et
tm non sunt ppria qto modo. ergo. Pbo min. per
ad 1m. Esse risibile convenit et leoni, ergo non e
pprium qto modo hois, q oi soli et semper convenit
R.

R. Concedendo mai. et distinguendo min. non est Proprium quarto modo inadaequatum ab ista specifica dimanans nego min. adaequate concedo min. Vel aliter non est proprium quarto modo specificum quarto modo [?] min. genericum nego min. Specificum quidem petit ut competat soli speciei infimae. At genericum bene potest competere diversis speciebus. Et sic explicari potest hi soli [?] proprium genericum, quod scilicet competat soli speciei contentae sub tali genere; et si ulterius lex [?] de illo proprium genericum immediate respicit soli generi competit, quod est et species quaedam subalterna, ut supra diximus.

Ad 2um quod dicebatur in argumento. R. nego illas esse praedicatas [?] quarti praedicabilis et sumendo quod potentia, quod potentia et ad habendum duos pedes potest separari ab homine absque ulla ejus laesione: similiter potentia ad canescendum. Imo sunt tamen potentiae quaedam a natura provenientes, non autem potest esse [illegible] quod tamen petit ad quartum praedicabile, de potentia vero ad medicinam si accipiatur pro inclinatione quadam quae ex natura intellectuali promanat est propria passio hominis et quarto [?] potentiae specialis [?] ad quartum modum. Porphyrius autem non sic accepit sed vel pro actu ipso medendi aut pro inclinatione quadam peculiari ex potentia orta in individualibus. Et sic patet quod non omni et soli homini competat. De potentia vero ad canescendum est distinguendum. Si non accipiatur pro potentia non passiva [?], ut accipi debuit Porphyrius certe erit proprium

quarto.

ꝯte modo. q̃a ista potētia ad canitiem ēē hōi et soli eꝯ competit. R̷. Tamen non esse ꝯte modo pp̃rium ꝗ̄ posset hōis illam potentiam ad canitiem. q̃a pp̃rium ꝯto modo debet ꝯversim p̃dicari de spē; alij hoc non tm̄ ista potētia re, spectu hōis cum et conveniat lupis et equis. ergo Dices ꝯtra: ergo male dixit Porphyrius canescere esse pp̃rium hōis ꝯtio modo, sc: q ēē et soli non tm̄ semper conveniat. R̷. Verum esse istam potentiam non soli hōi competere. Interim tm̄ excusan, dus ē Porphyrius q̃a usque hoc experto communis, simo q̃ frequentius in hōie accidere solet quam in aliis animantibus.

Obiicies 2o. Unum verum bonum con, veniunt ēē enti et soli enti et semper: et tm̄ non spectant ad hoc ꝗtum p̃dicabile. ergo conclusio sup̃ra posita falsa.

R̷. Nos hīc agere de pp̃rietatibus universis non transcendentalibus quales sunt in argumento relatae. unde mirum non ē, si ad hoc ꝗtum p̃di, cabile non reducantur. J.

Dubium Duodecimum

Quid